

KORPORATYVINIO VALDYMO POLITIKA

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1.1. Ši korporatyvinio valdymo politika (toliau – **Politika**) nustato pagrindinius korporatyvinio valdymo principus AB Artea bankas (toliau – **Bankas**) ir jo patronuojamosiose įmonėse (toliau – **Grupės įmonės**) (toliau – Bankas ir Grupės įmonės kartu – **Grupė**), kuriais vadovaujantis yra kuriama Banko ir Grupės įmonių korporatyvinio valdymo sistema. Korporatyvinis valdymas suprantamas kaip sistema, paremta gerąją praktiką atitinkančia valdysena, kuri yra skirta užtikrinti veiksmingą ir efektyvų Grupės valdymą ir kontrolę, siekiant įgyvendinti Grupei suformuotus bendrus tikslus.
- 1.2. Šios Politikos tikslas yra užtikrinti Banke ir Grupės įmonėse vieningą ir gerąją praktiką atitinkančią valdyseną (korporatyvinį valdymą), nustatant Grupėje taikomus korporatyvinio valdymo principus, Grupės valdymo sistemą ir struktūrą, sukuriant ir užtikrinant veiksmingą ir efektyvią organizacijos valdymo sistemą, taip užtikrinant tinkamą Banko akcininkų interesų realizavimą bei apsaugą.
- 1.3. Politika yra skirta ir taikoma Bankui, UAB Artea *lizingas*, UAB Artea *Asset Management* ir UAB Artea *Life Insurance*. Politika kitoms Grupės įmonėms taikoma tiek, kiek tai neprieštarauja proporcingumo principui ir šių įmonių steigimo dokumentams. Politika įgyvendinama Banko ir Grupės įmonių vidaus dokumentuose nustatyta tvarka.
- 1.4. Politika parengta vadovaujantis gerąja įmonių korporatyvinio valdymo praktika, Banko įstatais, Lietuvoje galiojančiais teisės aktais, taikomais Bankui, tiek kaip akcinei bendrovei, kurios vertybiniais popieriais viešai prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, tiek kaip finansų įstaigai, taip pat Europos bankininkystės institucijos (EBA) 2021 m. liepos 2 d. Vidaus valdymo gairėmis (EBA/GL/2021/05), EBPO Bendrovių valdysenos principais, 2019 m. sausio 15 d. Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodeksu.

2. VARTOJAMOS SĄVOKOS

- 2.1. **Administracijos vadovas** – Banko administracijos vadovas.
- 2.2. **Banko organai** – Taryba, Valdyba ir Administracijos vadovas.
- 2.3. **Grupės organai** – Banko ir Grupės įmonių priežiūros (stebėtojų taryba) ir valdymo organai (valdyba ir Administracijos vadovas / Grupės įmonės vadovas).
- 2.4. **Pagrindines funkcijas atliekantys asmenys** (angl. *key functions holders*) – asmenys, kurie turi reikšmingą įtaką Banko valdymui, bet kurie nėra Tarybos ar Valdybos nariai, ar Administracijos vadovas, ir kurių baigtinį sąrašą nustato Valdyba ir kuriam pritaria Taryba.
- 2.5. **Taryba** – Banko stebėtojų taryba.
- 2.6. **Valdyba** – Banko valdyba.
- 2.7. **Vidaus kontrolės funkcijų vadovai** – tai Banko aukščiausio hierarchijos lygmens asmenys, atsakingi už veiksmingą kasdienės nepriklausomo rizikos valdymo (CRO), atitikties (CCO) ir vidaus audito (Vidaus audito tarnybos vadovas) funkcijų veiklos valdymą.

3. KORPORATYVINIO VALDYMO PRINCIPAI

- 3.1. Principai, kuriais remiantis sudaroma tiek bendra Grupės, tiek atskirai Banko ir Grupės įmonių valdymo sistema:
 - 3.1.1. **Akcininkų teisių tinkamo realizavimo principas** – Grupės valdymo sistema turi užtikrinti sąlygas bei prielaidas tinkamam visų akcininkų turtinių bei neturtinių teisių bei teisėtų interesų realizavimui;
 - 3.1.2. **Atvirumo ir skaidrumo principas** – pagrindiniai Grupės veiklos ir socialiniai tikslai turi būti skaidrūs ir aiškiai deklaruojami, o pagrindiniai Grupės dokumentai, vertybės, tikslai ir kiti

esminiai įvykiai viešai atskleidžiami teisės aktų nustatyta tvarka, užtikrinant visapusiškos informacijos apie Grupės veiklą atskleidimą ir visų suinteresuotų grupių (darbuotojų, klientų, akcininkų, t.t.) interesų apsaugą. Be to, Bankas, kaip patronuojanti bendrovė, savo kasdienėje veikloje yra orientuotas į tinkamą vertybinių popierių biržoje listinguojamoms įmonėms keliamų reikalavimų įgyvendinimą, taip pat iš šių reikalavimų kylančių esminių principų užtikrinimą Banko ir visos Grupės lygiu, įskaitant kad atskleidžiama informacija būtų pateikiama aiškiai, tiksliai ir suprantamai;

- 3.1.3. **Grupės tvarumo principas** – Grupė, taip pat Bankas ir kiekviena Grupės įmonė atskirai, teikdama paslaugas, atsižvelgia ne tik į verslo, bet ir į socialinius bei aplinkosaugos aspektus, taip pat prisiima atsakomybę už savo veiklos trumpalaikį bei ilgalaikį poveikį bei savo veiksmų pasekmes. Savo vykdomoje veikloje Grupė vadovaujasi tokioms vertybėms, kaip žmogaus teisės, darbuotojų teisės, aplinkos apsauga, socialinis atsakingumas ir kova su korupcija ir kitomis neteisėtomis veikomis, įskaitant pinigų plovimą ir teroristų finansavimą;
- 3.1.4. **Veiklos efektyvumo principas** – Grupės valdymo sistema turi būti skirta aktyviai užtikrinti didesnę Banko ir Grupės įmonių veiklos ir turto naudojimo efektyvumą, siekiant, kad joms priklausantis turtas būtų maksimaliai atsakingai ir racionaliai naudojamas bei orientuotas į geresnius Banko ir Grupės įmonių veiklos rezultatus, o pats Banko ir tokių Grupės įmonių valdymas – skaidrus ir orientuotas į aiškius tikslus;
- 3.1.5. **Tikslų apibrėžtumo ir tvarumo principas** – turi būti keliami bendri aiškūs ir skaidrūs visos Grupės veiklos tikslai, kurie turi būti apibrėžti Banko vidaus dokumentuose nustatyta tvarka, ir kurių įgyvendinimas, jų įgyvendinimo priežiūros ir kontrolės priemonės atitinkamu detalumu turi būti aiškiai reglamentuotos visose Grupės įmonėse. Prioritetas turi būti teikiamas ir visos Grupės veikla turi būti nukreipta ilgalaikiams tikslams pasiekti;
- 3.1.6. **Atitikties teisės aktų reikalavimams ir geriausios praktikos standartams principas** – Grupės valdymo sistema yra skirta užtikrinti, kad Grupės veikla būtų vykdoma pagal taikomų teisės aktų reikalavimus bei atsižvelgiant į Grupės veiklą atitinkančius geriausios korporatyvinio valdymo praktikos standartus, įtvirtintus Lietuvos bei Europos Sąjungos dokumentuose ir rekomendacijose;
- 3.1.7. **Įvairovės užtikrinimo principas** – Grupėje siekiama užtikrinti platų Grupės darbuotojų ir priežiūros / valdymo organų narių savybių ir gebėjimų spektrą, siekiant užtikrinti nuomonių ir patirties įvairovę ir sudaryti palankesnes sąlygas nepriklausomoms nuomonėms ir patikimam sprendimų priėmimui;
- 3.1.8. **Grupės organų bendradarbiavimo principas** – Banko / Grupės įmonių organai siekdami užtikrinti nuoseklų korporatyvinį valdymą pagal poreikį taiko įvairias bendradarbiavimo formas ir priemones, pvz.: (i) bendrų darbinių sesijų organizavimas (pvz. strateginė sesija); (ii) iki priimančiam atitinkamą dokumentą, jo suderinimo / pritarimo gavimas iš žemesnio / aukštesnio organo, kai tai numatyta vidaus dokumentuose; (iii) periodinį aukštesnio organo informavimą apie numatomus reikšmingus pokyčius, ar esmines aplinkybes, galinčias turėti esminės įtakos Banko ir Grupės įmonių veiklai; (iv) rekomendacijų, išaiškinimų, išankstinės nuomonės teikimas pavaldiems ar prižiūrimiems organams, savo iniciatyva ar jiems paprašius; (v) dalyvavimas Banko / Grupės įmonių organų posėdžiuose, kaip tai numatyta vidaus teisės aktuose;
- 3.1.9. **Grupės įmonių ir jų organų savarankiškumo principas** – kuris reiškia, kad, nepaneigiant šios Politikos nuostatų kiekviena Grupės įmonė veikia savarankiškai, siekdama atitinkamos Grupės įmonės įstatuose nustatytų tikslų, o kiekvienos Grupės įmonės organai veikia savarankiškai savo kompetencijos, nustatytos atitinkamos Grupės įmonės įstatuose, ribose, prisiimdamos atsakomybę už jų kompetencijai priskirtų sprendimų priėmimą.

4. VALDYMO SISTEMA IR STRUKTŪRA

- 4.1. Tiek Grupės, tiek atskirai Banko ir kiekvienos Grupės įmonės valdymo sistema ir struktūra turi būti aiški, skaidri ir suprantama.
- 4.2. Grupės korporatyvinis valdymas Banko politikomis ir kitais vidaus teisės aktais, kurie be imperatyvių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo, reglamentuoja, kad Banko ir Grupės struktūra, organų sudėtis

ir veikla, Banko valdymas bus skaidrus ir pagrįstas gerąja bendrovių valdymo praktika. Korporatyvinis valdymas yra sistema principų, procesų ir nuostatų, kurie apibrėžiami:

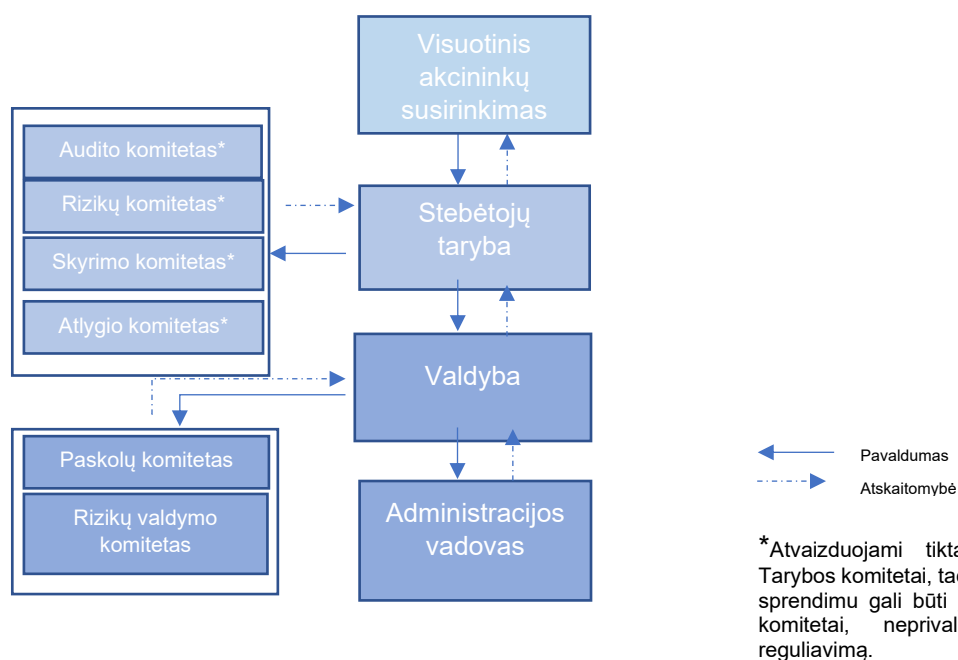
- 4.2.1. Banko įstatais, Banko organų veiklos ir jų komitetų nuostatais, kurie yra pagrindiniai Banko ir Banko organų veiklos ir organizavimo dokumentai;
- 4.2.2. Banko vidaus teisės aktais reglamentuojančiais atlygį, interesų konfliktų, korupcijos prevencijos, rizikų valdymą, atitiktį, įvairovės užtikrinimą, vadovų vertinimą, etišką elgesį, lygias galimybes bei nediskriminavimą.
- 4.3. Korporatyvinis valdymas Grupės atžvilgiu įgyvendinamas:
 - 4.3.1. naudojantis Banko, kaip Grupės įmonių akcijų savininko, teisėmis;
 - 4.3.2. Banko organams bei struktūriniams padaliniais vykdant jiems priskirtas funkcijas Banko ir Grupės įmonių atžvilgiu;
 - 4.3.3. nustatant korporatyvinio valdymo principus, suformuojant bendrus tikslus ir priimant vidaus teisės aktus, taikomus Grupei.
- 4.4. Grupės korporatyvinio valdymo struktūrą sudaro:
 - 4.4.1. Banko organai;
 - 4.4.2. Grupės įmonių organai;
 - 4.4.3. struktūriniai padaliniai ar atitinkamas pareigas einantys darbuotojai, kurie Banko vidaus teisės aktuose nustatyta tvarka vykdo funkcijas Banko ir/ar jo Grupės įmonės (-ių) mastu.
- 4.5. Valdymo sistema Banko, kaip patronuojančios įmonės lygiu, organizuojama taip, jog Bankas, kaip patronuojanti įmonė, Grupės / Grupės įmonių atžvilgiu sprendžia šiuos klausimus:
 - 4.5.1. tvirtina Grupės strategiją ir užtikrina jos įgyvendinimo priežiūrą;
 - 4.5.2. tvirtina Grupės lygiu taikomas politikas, nustatant Grupės lygiu taikomus principus;
 - 4.5.3. tvirtina Grupės biudžetą;
 - 4.5.4. užtikrina Grupės priežiūrą per Grupės konsoliduotų ataskaitų vertinimą ir kitas reguliarias ataskaitas;
 - 4.5.5. tvirtina Grupės tikslus, dalyvauja nustatant Grupės įmonių veiklos tikslus (įskaitant ilgalaikius ir trumpalaikius finansinius bei nefinansinius tikslus), atsižvelgiant į patvirtintą Grupės strategiją;
 - 4.5.6. atlikus ekonominį ir teisinį vertinimą, priima sprendimus dėl Grupės įmonės steigimo, įsigijimo, perleidimo, likvidavimo;
 - 4.5.7. dalyvauja formuojant Grupės įmonių organus (vienasmenius ir kolegialius). Grupės įmonių organai formuojami atsižvelgiant į konkrečios Grupės įmonės veiklą, teisinį statusą, dydį ir kitus aspektus;
 - 4.5.8. dalyvauja nustatant atlygį už veiklą Grupės įmonių organuose, jeigu toks atlygis mokamas vadovaujantis Banko patvirtintais tokio atlygio nustatymo principais.
- 4.6. Grupės veiklos efektyvumo, rizikų valdymo tikslais Bankas vidaus teisės aktais gali nustatyti papildomas valdymo ir kontrolės priemones, kurios taikomos Grupės įmonėms per konkrečius Banke patvirtintus ir vykstančius procesus (įskaitant pirkimus, turto valdymą ir pan.), funkcinę atsakomybę, atskaitomybę.
- 4.7. Grupės įmonės vienintelio akcininko sprendimai, kurie pagal LR akcinių bendrovių įstatymą priskiriami visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai, yra visais atvejais priimami Valdybos sprendimu, o tam tikrais atvejais pagal Banko įstatus ar vidaus teisės aktus taip pat yra reikalingas Tarybos ir/ar jos atitinkamo komiteto pritarimas. Gavęs tokius Valdybos (ir kai reikia Tarybos ir/ar jos atitinkamo komiteto) pritarimus, Administracijos vadovas pasirašo Grupės įmonės vienintelio akcininko sprendimus, kai tokių sprendimų įforminimas rašytiniu akcininko sprendimu yra privalomas pagal teisės aktų reikalavimus. Kitais atvejais, Banko Valdybos (ir kai reikia Tarybos ir/ar jos atitinkamo komiteto) sprendimas dėl Grupės įmonės yra taikomas tiesiogiai ir nėra papildomai įforminamas atskiru Administracijos vadovo pasirašytu Grupės įmonės vienintelio akcininko sprendimu.

Grupės įmonių valdymo struktūra

- 4.8. Kiekviena Grupės įmonė, vadovaudamasi jai taikomais reikalavimais, veikia kaip savarankiškas juridinis asmuo, tačiau Bankas, kaip patronuojanti įmonė, siekdamas užtikrinti tinkamą vidaus valdyseną, Grupės įmonių atžvilgiu taiko papildomas valdymo ir kontrolės priemones.
- 4.9. Grupės įmonės valdymo struktūrą nustato Valdyba, priimdama sprendimą dėl Grupės įmonės įstatų patvirtinimo. Grupės įmonės kolegialaus priežiūros organo (stebėtojų tarybos), o jo nesant – kolegialaus valdymo (valdybos) organo daugumą turi sudaryti Valdybos nariai arba Banko darbuotojai, patvirtinti Valdybos ir Tarybos (jei privaloma pagal Banko vidaus teisės aktus). Grupės įmonės, kurioje stebėtojų taryba nesteigiama ir priežiūros funkcija pavedama atlikti Grupės įmonės valdybai, valdybos daugumą turi sudaryti Valdybos nariai. Rekomenduotina, kad Grupės įmonės kolegialaus priežiūros organui (stebėtojų tarybai), o jo nesant – kolegialaus valdymo (valdybos) organui pirmininkautų Valdybos narys. Grupės įmonėje nesant kolegialaus valdymo organo, Grupės įmonės vadovu turi būti Banko darbuotojas, tvirtinamas Valdybos ir Tarybos (jei privaloma pagal Banko vidaus teisės aktus).
- 4.10. Skiriant Grupės įmonės organų narius, įskaitant ir Grupės įmonės vadovą, turi būti užtikrinama, kad skiriami asmenys atitiktų nepriekaištingos reputacijos reikalavimus.

Banko valdymo struktūra

- 4.11. Įgyvendinant Lietuvoje galiojančių imperatyvių teisės aktų reikalavimus Bankas turi dviejų pakopų valdymo struktūrą, susidedančią iš kolegialaus priežiūros organo ir valdymo organo. Banko valdymo struktūra, organų sudarymo ir veiklos principai bei funkcijos yra nustatomi visuotinio akcininkų susirinkimo tvirtinant Banko įstatus, taip pat tvirtinant kitus Banko vidaus teisės aktus.

- 4.12. Banko visuotinis akcininkų susirinkimas yra aukščiausias Banko organas.
- 4.13. Taryba yra kolegialus priežiūros organas, atsakingas už Banko ir jo valdymo organų veiklos priežiūrą bei kitų Tarybai įstatymuose, Banko įstatuose, organų sprendimuose nustatytų funkcijų tinkamą įgyvendinimą.
- 4.14. Valdyba yra kolegialus valdymo organas, atsakingas už strateginį Banko valdymą bei kitų Valdybai teisės aktuose, Banko įstatuose, organų sprendimuose nustatytų funkcijų tinkamą įgyvendinimą.
- 4.15. Administracijos vadovas yra vienasmenis Banko valdymo organas, kuris organizuoja kasdienę Banko veiklą, vienasmeniškai atstovauja Bankui santykiuose su trečiaisiais asmenimis bei yra atsakingas už Banko valdymą bei kitų Administracijos vadovui teisės aktuose, Banko įstatuose, organų sprendimuose nustatytų funkcijų tinkamą įgyvendinimą. Administracijos vadovas turi ne mažiau kaip vieną Administracijos vadovo pavadootoją.

- 4.16. Efektyviam Tarybos funkcijų ir pareigų vykdymui Banke sudaromi nuolat veikiantys Tarybos komitetai: (i) Rizikų komitetas; (ii) Audito komitetas; (iii) Skyrimo komitetas; (iv) Atlygio komitetas, kurių nariai skiriami Tarybos sprendimu. Taryba nustato šių komitetų funkcijas ir tvirtina veiklos nuostatus.
- 4.17. Banke taip pat sudaromi nuolat veikiantys komitetai: (i) Paskolų komitetas; (ii) Rizikų valdymo komitetas, kurių nariai skiriami Valdybos sprendimu. Valdyba nustato šių komitetų funkcijas ir tvirtina veiklos nuostatus. Apie šių ir kitų Banko ir Grupės įmonių komitetų formavimą, narius, funkcijas ir veiklos nuostatus, tokių komitetų tikslus ir jų pasiekimą Valdyba periodiškai informuoja Tarybą per Skyrimų komitetą.
- 4.18. Esant poreikiui, Banke Valdybos arba Tarybos sprendimu gali būti sudaromi ir kiti komitetai, komisijos ir / ar valdymo grupės, kurie veikia nuolat arba terminuotai, ir kurie gali būti pasitelkiami pvz.: tam tikriems specializuotiems strateginiams klausimams spręsti, inicijuoti bei vystyti arba ypač svarbiems projektams kontroliuoti bei prižiūrėti ir pan.
- 4.19. Banko organų, komitetų, komisijų veikla organizuojama per posėdžius, kuriuose priimti sprendimai įforminami protokolais. Į posėdžius be balso teisės gali būti kviečiami Banko / Grupės įmonių darbuotojai (kaip stebėtojai ar specialistai) ir kiti asmenys (tam tikrų sričių specialistai, ekspertai). CCO, CRO ir Vidaus audito tarnybos vadovui turi būti sudaromos galimybės dalyvauti Valdybos / Tarybos posėdžiuose, o Vidaus audito tarnybos vadovui - ir komitetų, komisijų, darbo grupių ir pan. veikloje. Išimtiniais atvejais ši teisė gali būti apribota tik atitinkamo organo motyvuotu sprendimu.
- 4.20. Į Banko organų narius gali būti renkami ir skiriami tik asmenys, turintys atitinkamai pozicijai reikiamų žinių, įgūdžių, patirties, išsilavinimą ir kvalifikaciją bei nepriekaištingą reputaciją. Renkant ir skiriant Tarybos ir Valdybos narius turi būti užtikrinama, kad jų sudėtis būtų pakankamai įvairi ir atitiktų Banko įvairovės principus. Tarybos ir Valdybos narių atrankai taikomus principus ir reikalavimus tvirtina Taryba, o Administracijos vadovo – Valdyba.
- 4.21. Atsižvelgiant į tai, kad Bankas ir atitinkamos jo Grupės įmonės privalo paskirti valdybos narį, kuris organizuotų LR pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme nustatytų pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą, kurio kompetencija, darbo patirtis ir kvalifikacija turi būti įvertinta, skiriant valdybos narius ir (ar) formuojant valdybą, turėtų būti atsižvelgiama į tai, kad skiriamas valdybos narys gerai išmanytų, kaip nustatyti ir vertinti pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo riziką, išmanyti kovos su pinigų plovimu ir (arba) teroristų finansavimu politiką, kontrolės priemones ir procedūras, turėtų šios srities gebėjimų ir atitinkamos patirties, suprastų, kokia apimtimi įmonės verslo modelis kelia įmonei pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo riziką.
- 4.22. Banko vadovais laikomi Tarybos, Valdybos nariai, Administracijos vadovas ir jo pavaduotojai, taip pat kiti asmenys, kurie laikomi Banko vadovais vadovaujantis galiojančiais teisės aktais.
- 4.23. Valdyba nustato Pagrindines funkcijas atliekančių asmenų sąrašą, kurio galiojimui būtinas Tarybos pritarimas. Valdyba nustato Banko vyresniąją vadovybę. Pagrindines funkcijas atliekančiais asmenimis gali būti asmenys, tuo metu taip pat einantys ir Banko organo nario pareigas.
- 4.24. Taryba skiria ir atšaukia Valdybos narius, pritaria Valdybos sprendimui dėl Valdybos pirmininko rinkimo ir atšaukimo. Taryba pritaria sprendimams dėl Valdybos narių (i) atlygio nustatymo ir peržiūrėjimo, (ii) metinių tikslų nustatymo ir peržiūrėjimo. Prieš Tarybai priimant šiame punkte nurodytus sprendimus, turi būti gautos atitinkamai Skyrimo komiteto ir / ar Atlygio komiteto nuomonės.
- 4.25. Valdybai skiriant, atšaukiant, nustatant ir peržiūrint atlygį bei metinius tikslus Administracijos vadovui ir jo pavaduotojams, Valdybos sprendimas gali būti įgyvendintas tik gavus Tarybos pritarimą. Prieš Valdybai priimant šiame punkte nurodytus sprendimus, turi būti gautos atitinkamai Skyrimo komiteto ir / ar Atlygio komiteto nuomonės.
- 4.26. Valdybai skiriant, atšaukiant, nustatant ir peržiūrint atlygį, metinius tikslus Pagrindines funkcijas atliekantiems asmenims, Valdybos sprendimas gali būti įgyvendintas tik gavus Tarybos pritarimą. Prieš Valdybai priimant šiame punkte nurodytus sprendimus, (i) turi būti gautos atitinkamai Skyrimo komiteto ir / ar Atlygio komiteto nuomonės, (ii) dėl Vidaus audito tarnybos vadovo papildomai turi būti gauta Audito komiteto rekomendacija, (iii) dėl Pagrindines funkcijas atliekančių asmenų, kurie yra atsakingi už rizikos valdymo funkciją, atlygio ir metinių tikslų papildomai turi būti gauta Rizikos komiteto rekomendacija, (iv) dėl Pagrindines funkcijas atliekančių asmenų, kurie yra atsakingi už atitikties funkciją, atlygio ir metinių tikslų papildomai turi būti gauta Audito komiteto rekomendacija.

- 4.27. Skiriant, atšaukiant Grupės įmonių vadovus, valdybų ir stebėtojų tarybos narius bei nustatant/peržiūrint jų atlygį ir metinius tikslus, turi būti gautas Valdybos sprendimas (arba pritarimas, jei šių asmenų paskyrimas ir atšaukimas teisės aktais priskirtas kito organo funkcijai). Valdybos sprendimas / pritarimas dėl Grupės įmonių vadovų, valdybų ir stebėtojų tarybos narių skyrimo, atšaukimo, atlygio jiems nustatymo ir peržiūros gali būti priimtas tik gavus atitinkamai Skyrimo komiteto ir / arba Atlygio komiteto nuomonę. Šios Politikos tvirtinimo dieną šiame punkte numatytos teisės yra įgyvendinamos šių Grupės įmonių atžvilgiu: UAB *Artea Life Insurance*, UAB *Artea Asset Management* ir UAB *Artea lizingas*. Aiškumo dėlei, jei po šios Politikos patvirtinimo atsirastų naujų Grupės įmonių, tokių naujų Grupės įmonių atžvilgiu šiame punkte numatytos teisės būtų automatiškai įgyvendinamos, nebent Taryba nuspręstų kitaip.
- 4.28. Skiriant, atšaukiant Grupės įmonių investicinių komitetų narius bei nustatant/peržiūrint jų atlygį, turi būti gautas Valdybos pritarimas. Valdybos pritarimas dėl Grupės įmonių investicinių komitetų narių skyrimo gali būti priimtas tik gavus Skyrimo komiteto nuomonę. Atitinkamų Grupės įmonių kolegialūs organai nustato ir peržiūri Grupės įmonių investicinių komitetų narių metinius tikslus. Šio punkto prasme Grupės įmonėmis yra laikomos ne visos Grupės įmonės, o tik šios Grupės įmonės: UAB *Artea Life Insurance*, UAB *Artea Asset Management*.

Centralizuotos funkcijos Grupėje

- 4.29. Siekiant sinergijos ir efektyvumo Grupės mastu, Valdybos sprendimu, gali būti centralizuojamos įvairios sritys / funkcijos, tačiau toks sričių / funkcijų centralizavimas nepaneigia Politikoje įtvirtinto Grupės įmonių ir jų organų savarankiškumo principo užtikrinimo.
- 4.30. Prieš Valdybai priimant sprendimą dėl centralizavimo turi būti atliktas ekonominis, mokestinis, teisinis vertinimas, pagrindžiant tokių sričių / funkcijų centralizavimo poreikį bei efektyvumą.

Grupės elgesio principai

- 4.31. Siekiant sukurti vienodą, atitikties ir rizikos kultūrą, skatinančią ir gerąją praktiką atitinkančią valdymo sistemą, kuri leistų užtikrinti sąžiningą ir teisingą elgesį santykiuose su darbuotojais, klientais ir kitais suinteresuotais asmenimis, objektyvių ir nešališkų sprendimų priėmimą, taip pat korupcijai bei nepriimtina elgesiui nepalankios aplinkos formavimą, didintų pasitikėjimą Banko / Grupės įmonių veikla bei skatintų atsakingą verslą, Grupė:
- 4.31.1. vadovaujasi Banko nustatytais interesų konfliktų valdymo principais, kuriuos įgyvendinant privaloma nuolat vengti interesų konflikto situacijų, o susidarius aplinkybėms, galinčioms sukelti interesų konfliktą, imtis tinkamų priemonių interesų konflikto suvaldymui;
 - 4.31.2. netoleruoja korupcijos ar jos bet kokių formų ir / ar nepriimtino elgesio ir įsipareigoja imtis prevencinių priemonių, kad būtų užkirstas kelias korupcijai ar jos apraiškoms ir / ar nepriimtina elgesiui Banke / Grupės įmonėse bei kovoti su tuo;
 - 4.31.3. vadovaujasi Banke nustatytais etikos bei elgesio principais, t. y. sąžiningumo, atskaitomybės ir atsakomybės, pagarbos įstatymui, žmogui ir jo teisėms, nešališkumo, objektyvumo ir teisingumo, pavyzdingo elgesio principais ir kt.
- 4.32. Grupės darbuotojams ir / ar išorės asmenims turi būti sudarytos sąlygos konfidencialiai ir anonimiškai pranešti apie bet kokius pastebėtus ar įtariamus pažeidimus Banke ir Grupės įmonėse, užtikrinant visišką konfidencialumą, tokių asmenų asmens tapatybės apsaugą.
- 4.33. Grupės mastu skatinamas tarpusavio bendradarbiavimas, dalinimasis sukaupta patirtimi (angl. *know how*), Grupės įmonių atstovai, esant poreikiui, įtraukiami į vykdomus Banko projektus, kviečiami dalyvauti mokymuose ir pan.

5. VIDAUS TEISĖS AKTŲ TVIRTINIMAS IR TAIKYMAS

- 5.1. Banko organų sprendimu Banko vidaus teisės aktai Grupės įmonėms gali būti:
- 5.1.1. taikomi tiesiogiai pilna apimtimi arba iš dalies, t. y. taikant tik konkrečias vidaus teisės akte įtvirtintas nuostatas;

- 5.1.2. taikomi netiesiogiai, t. y. vidaus teisės akte nurodant, kad Grupės įmonės turi pasirengti savo vidaus teisės aktą, kuris atitiktų ir neprieštarautų Banko vidaus teisės akte Banko išdėstytiems principams;
- 5.1.3. rekomenduojamo pobūdžio, t. y. leidžiant pačiai Grupės įmonei priimti sprendimą dėl Banko vidaus teisės akto įgyvendinimo;
- 5.1.4. netaikomi, t. y. skirti išimtinai tik Bankui.
- 5.2. Kai Banko vidaus teisės aktas tiesiogiai taikomas ir Grupės įmonei (pilna apimtimi arba iš dalies), Banko vidaus teisės akte turi būti nurodytos Grupės įmonei taikytinos vidaus kontrolės priemonės.
- 5.3. Grupės įmonių tvirtinami vidaus teisės aktai, susiję su rizikų valdymu, kuriais yra įgyvendinami atitinkami Banko vidaus teisės aktai, turi būti derinami su Banko padaliniu, atsakingu už atitinkamą rizikos valdymo funkciją. Tokiuose Grupės įmonių vidaus teisės aktuose turi būti aprašyta proceso kontrolė ir atskaitomybė, nurodant Banko rolę.
- 5.4. Bankas ir Grupės įmonės, siekdamos užtikrinti vieningą ir efektyvią Grupės valdymo sistemą, skatinamos bendradarbiauti dalijantis sukaupta patirtimi (angl. *know how*) bei vidaus teisės aktais. Bankas / Grupės įmonės tokiais dokumentais naudojasi nepažeisdami konfidencialios informacijos naudojimo taisyklių.

6. RIZIKŲ VALDymo IR KONTROLĖS SISTEMA

- 6.1. Grupė diegia vidaus kontrolės sistemą ir palaiko kultūrą, kuria skatinamas teigiamas požiūris į rizikos kontrolę ir reikalavimų laikymąsi. Taikydamos vidaus kontrolės sistemą Banko ir Grupės įmonių pirmos (verslo) gynybos linijos atsako už rizikos, su kuria jos susiduria vykdydamos savo veiklą, valdymą ir turėtų būti įdiegusios kontrolės priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti vidaus ir išorės teisės aktų reikalavimų laikymąsi.
- 6.2. Vidaus kontrolės sistemos ir rizikų valdymo tinkamas funkcionavimas užtikrina tvarią ir sėkmingą Banko ir Grupės įmonių veiklą.
- 6.3. Rizikos valdymo strategija yra pagrindinė visų rizikos valdymo procesų dalis Grupėje, kurioje pateikiama struktūrizuota ir nuosekli rizikos nustatymo, vertinimo ir valdymo požiūrio politika.
- 6.4. Atsižvelgiant į Bankui priimtą rizikos apetitą, yra kuriami integruoti ir visoje Grupėje diegiami rizikos valdymo principai.
- 6.5. Rizikų vertinimas apima Grupės rizikų vertinimą, tam kad būtų nustatyta, kurios rizikos yra svarbios visos Grupės mastu. Šiam tikslui pasiekti Grupės įmonių atstovai dalyvauja Banke vykstančiame savęs vertinimo procese.
- 6.6. Grupei svarbių identifikuotų rizikų valdymas kontroliuojamas per Banko antros gynybos linijai priskiriamus vidaus kontrolės padalinius atsakingus už nepriklausomą rizikų valdymą ir atitikties užtikrinimą. Tam, kad būtų užtikrintas rizikų valdymui reikalingos informacijos gavimas, Banko vidaus teisės aktuose numatomi reikalingi informacijos srautai ir kanalai tarp Banko ir Grupės įmonių. Už rizikų, kurios yra reikšmingos tik pačioms Grupės įmonėms, valdymą yra atsakinga kiekviena Grupės įmonė individualiai.
- 6.7. Banke vidaus rizikos valdymas ir kontrolės sistema organizuojama per trijų gynybos linijų modelį, kuris įgyvendinamas per visus Banko darbuotojus. Kiekvienas Banko darbuotojas atitinkamu lygiu pagal jam priskirtas funkcijas yra atsakingas už Banko vidaus kontrolės procesų veikimą bei dalyvavimą vidaus kontrolės sistemoje.
- 6.8. Tinkamu vidaus kontrolės sistemos įgyvendinimu siekiama užtikrinti Banko veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą ir skaidrumą, strateginių ir kitų veiklos planų įgyvendinimą, turto apsaugą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą, sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi bei su visu tuo susijusių rizikos veiksmų valdymą.

7. GRUPĖS PRODUKTŲ KŪRIMAS

- 7.1. Banke / Grupės įmonėse turi būti įdiegta, aiškiai vidaus teisės aktais įforminta, bei atitinkamo organo patvirtinta naujų produktų kūrimo ir jų pakeitimų tvarka, apimanti ir kainų bei platinimo kanalų nustatymo procesus.

- 7.2. Banke / Grupės įmonėse turi veikti veiksmingas produktų priežiūros ir valdymo procesas, užtikrinantis, kad produktai atitiktų teisės aktų reikalavimus, Grupės rizikos strategiją ir rizikos apetitą, būtų atsižvelgiama į klientų interesus ir užtikrinamas tinkamas interesų konfliktų valdymas.
- 7.3. Banko rizikos valdymo funkcijos ir atitikties užtikrinimo funkcijos vykdytojai turėtų dalyvauti tvirtinant Banko ir Grupės įmonių naujus produktus arba Bankui reikšmingus jų pakeitimus.
- 7.4. Grupės įmonės, savo sprendimus dėl naujo produkto ar reikšmingo produkto pakeitimo, gali įgyvendinti tik gavusios Banko bankinių produktų komisijos pritarimą. Banko antra gynybos linija vertina produkto, jo pakeitimo reikšmingumą Grupės mastu Banke nustatyta tvarka.

8. ATSKAITOMYBĖ

- 8.1. Banke ir kiekvienoje Grupės įmonėje atskaitomybės ryšiai ir atsakomybės paskirstymas turi būti aiškus, apibrėžtas, nuoseklus bei atitikti teisės aktų reikalavimus.

Grupės įmonių atskaitomybė

- 8.2. Grupės įmonių atskaitomybė Bankui įgyvendinama per:
 - 8.2.1. Grupės konsoliduotą finansinę atskaitomybę – konsolidavimo tikslais Grupės įmonės teikia Bankui reikiamą informaciją Banko vidaus teisės aktuose nustatyta tvarka;
 - 8.2.2. Priežiūrinę atskaitomybę – priežiūrinių ataskaitų parengimo tikslais Grupės įmonės teikia Bankui reikiamą informaciją Banko vidaus teisės aktuose nustatyta tvarka (reguliariai teikiama informacija) arba pagal atskirą Banko pareikalavimą (*ad hoc* reikalinga informacija);
 - 8.2.3. Grupės įmonių metinių finansinių ataskaitų pristatymą Bankui – Grupės įmonių vadovai pristato metines finansines ataskaitas Valdybai prieš Bankui kaip vieninteliam akcininkui priimant sprendimą tvirtinti Grupės įmonės metines finansines ataskaitas.

Atskaitomybė Banke

- 8.3. Valdymo organų atskaitomybė Banke įgyvendinama per:
 - 8.3.1. Valdybos atskaitomybę Tarybai – Valdyba atsiskaito Tarybai ne rečiau kaip kas ketvirtį pristatydamas susipažinimui informaciją apie Banko veiklą Tarybos posėdžio metu;
 - 8.3.2. Administracijos vadovo atskaitomybę Valdybai – Administracijos vadovas atsiskaito Valdybai ne rečiau kaip kas ketvirtį pristatydamas susipažinimui ketvirtines finansines ataskaitas bei kitą informaciją apie Banko veiklą, įskaitant biudžeto vykdymą.
- 8.4. Banke turi būti užtikrinamas Vidaus kontrolės funkciją atliekančių asmenų nepriklausomumas, įskaitant teisę tiesiogiai informuoti Banko organus ir komitetus apie kylančias rizikas, bei atskaitomybė atitinkamiems Banko organams ir / ar komitetams.
- 8.5. Vidaus kontrolės funkcijų vadovų atskaitomybė Banke įgyvendinama per:
 - 8.5.1. CRO atskaitomybę Tarybai, įskaitant Rizikos komitetą – CRO ne rečiau kaip kas ketvirtį pristato Rizikos komitetui susipažinimui rizikų situacijos apžvalgą, gali tiesiogiai teikti Tarybos svarstymui klausimus ir susipažinimui informaciją;
 - 8.5.2. CRO atskaitomybę Valdybai – CRO atsiskaito Valdybai, ne rečiau kaip kas ketvirtį pristatydamas susipažinimui rizikų situacijos apžvalgą, gali tiesiogiai teikti Valdybos svarstymui klausimus ir susipažinimui informaciją;
 - 8.5.3. CCO atskaitomybę valdymo organams (Valdybai / Administracijos vadovui) - CCO atsiskaito valdymo organui, teikdamas Atitikties ataskaitas, Banke nustatyta tvarka;
 - 8.5.4. Vidaus audito tarnybos vadovo atskaitomybę Tarybai per Audito komitetą – Vidaus audito tarnybos vadovas atsiskaito Tarybai per Audito komitetą, ne rečiau kaip kas ketvirtį pristatydamas vidaus audito veiklą bei identifikuotus esminius pagrindinius vidaus audito pastebėjimus.
- 8.6. CRO ir CCO turi informuoti Valdybą / Tarybą apie identifikuotus svarbius klausimus ir esminius pažeidimus. CCO taip pat pristato Rizikos komitetui ir / ar Audito komitetui susipažinimui Atitikties ataskaitas.

9. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 9.1. Politiką ir jos pakeitimus rengia Banko Teisės departamentas ir teikia ją svarstyti Tarybai, prieš tai gavus Valdybos pritarimą. Politika įsigalioja ją patvirtinus Tarybai.
- 9.2. Politika yra peržiūrima ir, esant poreikiui, atnaujinama Banko vidaus dokumentuose nustatytais terminais ir tvarka.
- 9.3. Valdyba atsako už Politikos įgyvendinimą.
- 9.4. Kiekviena Grupės įmonė atsako už Politikos įgyvendinimą Grupės įmonėje ir už tai yra atskaitinga Valdybai.
- 9.5. Apie visus identifikuotus nukrypimus nuo Politikos turi būti informuojama Taryba.
- 9.6. Politika gali būti skelbiama viešai Banko interneto svetainėje.